

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 24. avgust 2000 šte. 34 (3080) • letnik 55 • cena 10 šil. • 0,73 evra

Slovenski sosvet bo deloval v novi zasedbi

Pretekli teden je avstrijska vlada imenovala nove člane sosveta za slovensko narodno skupnost pri Uradu zveznega kanclerja. To je postalo potrebno, ker so trije člani sosveta iz NSKS odstopili, in sicer mag. Rudi Vouk, Nanti Olip in Marija Mak. Odstop so utemeljili z volitvami NSKS, na katerih je bilo izvoljeno novo vodstvo. In dejansko je NSKS imenoval nove člane, in sicer predsednika NSKS Bernarda Sadovnika ter člana predsedstva dr. Reginalda Vospernika in dr. Pavla Apovnika. Vlada je zdaj ta predlog tudi potrdila. Najprej je prišlo do formalnopravnega zapleta glede veljavnosti odstopnega pisma, nazadnje pa je Urad zveznega kanclerja le sprejel odstopno pismo in uvedel postopek za imenovanje novih članov.

S tem je zagotovljeno, da bo sosvet lahko pričel z jesenskim delom, je poudaril predsednik sosveta dr. Marjan Sturm, ki bo sejo sosveta sklical za drugi teden meseca septembra. Na njej naj bi sosvet v spremenjeni zasedbi sklepal o predlogu za razdelitev podpor za letošnje leto in obravnaval nekatera pomembna vprašanja narodnostne politike na Koroškem. Predvsem pa bo sosvet moral zavzeti stališče do vladnega poročila o položaju avstrijskih manjšin Svetu Evrope, ki je nastal brez sodelovanja

sosvetov. Nadalje bo sosvet moral zavzeti stališče tudi do vseh ostalih vprašanj, ki so trenutno v obravnavi na deželni ravni, je še poudaril dr. Sturm.

Predsednik sosveta se je članom sosveta, ki so odstopili, zahvalil za sodelovanje, čeprav včasih prav to z njimi ni bilo enostavno, hkrati pa upa, da bo

z imenovanjem novih članov tudi v sosvetu prišlo do bolj usklajenega dogovarjanja in sodelovanja osrednjih organizacij koroških Slovencev. To je pomembno še prav posebej v dani politični situaciji na Koroškem in v Avstriji, je še dejal predsednik sosveta dr. Marjan Sturm.

V Ločah ob Baškem jezeru so se pretekli konec tedna že četrtrič srečali koroški ovčjerejci, razstavili svoje ovce in proizvode iz njih, ter se v prijetni družabnosti pogovorili o nadaljnjem sodelovanju na tem zelo pomembnem živinorejskem področju. **Str. 3**

Mornarjem »Kurska« ni bilo pomoči

Reševalne akcije ob zahodni pomoči so dokončno potrdile, da so bili vsi člani posadke ruske podmornice »Kursk« ob eks-

ploziji podmornice mrtvi. Sicer se še ne ve, kaj je bil res vzrok za katastrofo. Postopanje ruskih vojaških in političnih oblasti ob katastrofi in predvsem ob organiziranju reševalnih akcij pa je sprožil val ogorčenja med prizadetimi družinami in tudi med prebivalstvom Rusije. Tudi predsedniku države Putinu se očita, da kot poveljnik oboroženih sil ni pravočasno ukrepal in je sprva celo nadaljeval svoj dopust.

Med opazovalci in strokovnjaki pa je ruska mornarica močno izgubila na ugledu, ker ni bila v stanju, da bi sama razrešila nastalo situacijo. Šele norveškimi potapljačmi, ki so jih Rusi po nekaj dneh poklicali na pomoč, je uspelo odpreti za silni izhod in tako preveriti žalostno vest o smrti posadke. Poleg tega se je izkazalo, da ruska mornarica sploh nima ustreznih reševalnih kapacitet (tehničnih in personalnih) za take primere.

Velika uganka je še, kako bodo zdaj ruske oblasti postopale, saj je podmornica na jedrski pogon in obstaja nevarnost, da se jedrsko sevanje zaradi okvar na njej in zaradi sistema samega prebije v morje, kar bi imelo za posledico ekološko katastrofo, njen dvig pa je prav tako tvegan. Največji problem pa je v tem, da ruske oblasti zaenkrat ne želijo nadaljnje zahodne pomoči in bati se je, da bodo podmornico kratkoma prepustili usodi na dnu morja. **-an**

OTVORITEV RAZSTAVE

»Koroška 2000«

Petek, 25. 8. 2000, ob 19. uri
v k & k centru
v Šentjanžu v Rožu

Projekt Gregorja Krištofa
v sodelovanju
z Andrejem Krištofom

Fotografije: Gregor Krištof
Inštalacije: Gregor Krištof
Andrej Krištof
Markacije: Andrej Krištof

Razstava je odprta
od 26. 8. do 24. 9. 2000

PREBLISK

Haider in njegovi zahtevajo od Slovenije preklic avnojskega sklepa iz leta 1944, po katerem je bilo državljanom nemškega rodu, ki so med drugo svetovno vojno sodelovali z nacistično vojsko in oblastjo tretjega rajha, odvzeto jugoslovansko državljanstvo, s tem so izgubili vse državljanske pravice, njihovo premoženje pa je bilo zaseženo. Po mojem prepričanju je bil ta ukrep edino pravičen in ustrezen. Zakaj?

Nemci in tudi t. i. staroavstrijci v Sloveniji in Jugoslaviji so bili že pred vojno pod močnim vplivom nemške nacionalsocialistične stranke in v njej tudi ilegalno organizirani. Ob okupaciji so na vsem poseljenem ozemlju takoj pre-

vzeli civilno oblast iz zelo aktivno sodelovali pri izseljevanju nemškega prebivalstva. Bili so prava peta kolona, na katero se je Hitler lahko sto odstotno zanesel.

Kako pa naj bi Nacionalni svet narodne osvoboditve Ju-

Haider in Avnoj

goslavije (Avnoj) sklepal? Morda naj bi jim poklonil odlikovanje, jih nagradil z zaslugami za osvoboditev?

Preklic takratnega, sedaj spornega avnojskega sklepa se lahko porodi samo v Haiderjevi in njemu podobnih glavah, ki so še vedno zamračene z neprebavljeno zgodovino.

J. R

PREBERITE

Pogovori, pogajanja,
dogovori – Franc Kukovica
stran 2

Koroški Slovenci
obsojeni na folkloro stran 3

Ovca, univerzalna domača
žival – srečanje v Ločah
stran 3

Pogovor z Gregorjem
Krištofom pred razstavo
Koroška 2000 stran 4

Kapelski folkloristi na
gostovanju na Slovaškem

Požganica '90 –
10 let pozneje stran 5

Protestno pismo
Jozija Wutteja stran 7

Naslov je že napaden, kajti v resnici sankcije ni sprožila EU, temveč le 14 držav na bilateralnem nivoju, ki so hkrati tudi članice EU. Zakaj ta razlika? Evropska unija ali zveza ima zelo natančno določene pogodbene okvire, v katerih poteka delovanje te zveze. Ti pogodbeni okviri pa ne predvidevajo jasno določenih mehanizmov za primere, ko neka država pade pod sum o kršenju temeljnih človekovih pravic. Sicer člena 6 in 7 amsterdamske pogodbe govori o spoštovanju osnovnih vrednot, ni pa (še) določen mehanizem, kako sankcionirati morebitne kršitve le-teh.

V primeru Avstrije so se članice zveze zatele k temu, da so sprejele določene ukrepe na bilateralnem nivoju, ne pa na nivoju Evropske zveze. Zato je bilo od vsega začetka jasno, da Avstrija v delu znotraj Evropske zveze in komisije sploh ni bila ovirana. Avstrijski ministri so sodelovali v svetu in zvezni kancler je sodeloval v evropskem svetu ter uradniki na nivoju določenih odborov in komisij. Te sodelovanja nihče ni mogel zavrniti, ker bi v takem primeru kršil amsterdamsko pogodbo.

Zato so bile tako imenovane sankcije proti Avstriji dokaj neučinkovite, ker je avstrijska politika točno vedela, da ji sodelovanja v institucijah Evropske zveze nihče ne more zabraniti. Odločitve pa padajo tam.

KOMENTAR

dr. Marjana Sturma

Scenarij 14 članic Evropske zveze je bil očitno naravnano tako, da bi avstrijska vlada nemudoma odstopila, za nasproten primer pa scenarija niso imele. Avstrijska vlada pa je tako imenovane sankcije spretno izkoristila na notranjepolitičnem področju in z psevdoetničnimi argumenti (»mi Avstrijci smo ogorčeni«... ipd) spravila ce-

Kaj bo s sankcijami EU?

lotno opozicijo v defenzivo in v zadnji konsekvenci tudi tedaj naraščajočo civilno družbo. Vsa kritika na račun vlade je dobila v tej situaciji značaj »narodnega izdajstva«.

Socialdemokrati in Zeleni so dokaj pozno spoznali zanko in nato sami začeli zahtevati preklic sankcij.

Zato je pričakovati, da bodo sankcije kmalu tudi preklicane, ker pač niso dosegle zaželenega cilja. Na drugi strani pa je treba ugotoviti, da so sankcije sprožile določene razprave znotraj Avstrije in znotraj Evropske zveze, ki so dokaj pomembne. Namreč v tem smislu, da bo morala Evropska zveza bolj jasno definirati »pravila igre« glede temeljnih pravic, na drugi strani pa so tudi Avstrija in njeni politiki morali spoznati, da danes v Evropi »nihče ni sam«. Vsi smo pod dobrogledom in nihče ne more dolgoročno »svinjati v svojem hlevu«. V tem smislu so bile sankcije za obe strani koristne.

Pogovori, pogajanja, dogovori

Pomen teh besed premalo razlikujemo. Vsaj jaz se vedno spet zalotim, da površno razmišljam, ko berem naše koroške slovenske in druge časopise. Novinarji in politiki, (včasih tudi nekateri naši) dogajanja prav radi napihnejo in si povrhu zamislijo še dejanskemu dogajanju neodgovarjajoče naslove kot »Pobratenje koroških Slovencev z Haiderjem«, z ? ali brez njega – namen in dosežek informiranja javnosti je isti. Ko novinarji poskušajo soustvarjati naravnosti časopisa, politični stranki ali posamezniku ustrezajoče javno mnenje, pisci mnogokrat zasledujejo gotove cilje, saj je del novinarjev strankarsko in narodnopolitično jasno opredeljen, podpira torej povsem določeno miselnost.

Včasih spretni politiki spravijo novinarje in naše funkcionarje v situacije, ko pri poročanju tudi neodvisni novinarji nimajo izbire.

Glede narodnostnih vprašanj se je kaj takega v preteklih mesecih na Koroškem večkrat zgodilo. Predsednik NSKS Bernard Sadovnik je v začetku avgusta v TV-Reportu dejal, da glede pogovorov s Haiderjem nima izbire. Mislijo podobno tudi vsi njegovi svetovalci?

Le gotov del bralcev in poslušalcev, tisti, ki imajo na razpolago več virov informiranja, zmore napisano ali povedano samostojno oceniti. Ker se vsak politično zainteresiran slovenski človek na Koroškem nagiba k eni od obstoječih strank ali je pristaš ene slovenskih osrednjih organizacij, mora pri ocenjevanju dogajanja sneti »strankarska očala« in spremeniti zorni kot gledanja, sicer se ni mogoče dokopati do resnice. Vedenje zanj pa je potrebno za spoznavanje nam škodljivega ali ustrezajočega postopanja.

Sestajanje predstavnikov koroških Slovencev s Haiderjem

in drugimi koroškimi politiki bi ocenil kot pogovore. Ker se je to sestajanje zgodilo večkrat, v času, ko posebno Haider in njegova stranka pred evropsko javnostjo potrebujejo neko demokratično legitimacijo, je na dlan, komu ta sestajanja prinašajo politično korist. Koliko jim je ta pomoč vredna? Istočasno, kar je (edino) pozitivno, pomenijo ta sestajanja tudi testiranje koroškega javnega mnenja povprečnežev, »koroškega ozračja«.

Posebno kratkoročno, po telefonu sklicano pogovarjanje s Haiderjem in njegovimi strankarskimi veljaki je bilo simptomatično za nevsklajenost in zato neodgovorno ravnanje vsaj nekaterih predstavnikov slovenskih organizacij na Koroškem, eni so šli, drugi ne. Rezultat je znan – izrabljanje sestajanja za politične potrebe svobodnjakov.

Resni pogovori morajo v nadaljevanju preiti kaj kmalu v konkretna pogajanja in veljavne dogovore, rezultati morajo biti vidni in dogovori uresničeni v najkrajšem možnem času. Ponavljajoče dovoljevanje naštevanja naših vsem znanih potreb je le pogovarjanje brez uspehov.

Moja ocena dosedanjih pogostih sestajanj je zaradi izkušnje iz preteklosti bolj pesimistična. Kaj smo Slovenci po večkratnih sestajanjih dosegli? Zopet in zopet so lahko povedali naše, vsem politikom že tako znane, upravičene zahteve in kot odgovor prejeli polno obljubo o pripravljenosti reševanja le-teh.

Edino, v čemer so slovenski možje (speljani na lim?) do sedaj zares »uspeli« je, da so na željo uradne Koroške s svojim pristankom na ominožne točke »narodnostnega konsenza« preprečili od ustavnega sodišča naročeno takojšnjo spremembo šolske zakonodaje gle-

de dvojezičnosti za 4. razred dvojezične ljudske šole.

Tudi kljub storjeni napaki možnih korakov v obliki predlogov za zadovoljivo rešitev šolske zadeve do sedaj niso napravili oziroma konkretnih predlogov niso posredovali pristojnim šolskim uradom in ministrstvu. V KOKS se očitno niso pripravili pogovarjati s predstavniki dvojezičnega učitelstva (pogovarjajo se le člani KOKSa med seboj) in pripraviti prepotrben koncept za delo v pričakovani »šolski komisiji«. Kmalu bomo postavljeni pred dejstvo interes javne dvojezične ljudske šole zastopati v komisiji. Dobro bi bilo vedeti, kaj hočemo in kako se bomo tam zadržali. Trenutno se menijo o vseh odprtih vprašanjih, le o šolstvu (namenoma) ne. Je že zmenjeno ali ni važno?

Je trenutno zadržanje predstavnikov slovenskih organizacij neodgovorno? Zdi se mi, da ne dojamemo, da naši bodoči pogovorni partnerji pripravljajo teren, da rabijo za to več časa in nas bodo poskušali (kot v preteklosti) speljati v šolsko komisijo vsaj neenotne, če že med nami ne bodo našli koga, ki bi jim pomagal. Izkušnje izpred desetih let in potek trenutnega dogajanja kaže na omenjeno strategijo zvaliti vso krivdo na nas. Toliko raznovrstnih obljub je tudi zaradi tega, da bi nas odvrnili od pravočasnih resnih priprav na pogovore oziroma pogajanja o šolskih zadevah, kar bi nemškonalno naravnanim omogočilo za nas usodno spodkopavanje dvojezične ljudske šole na Koroškem ali celo njeno odpravo.

Toliko na temo pogovori. O pogajanjih in dogovorih ni treba razmišljati in pisati, ker resnih in za nas koristnih (izvzet je vsiljen, a hvaljen »dogovor« o nadaljevanju pogovorov) do sedaj ni bilo. Namesto da bi agirali, povečini le reagiramo.

Franc Kukovića, 20. 8. 2000

V poletni vročini so se pohodniki ohladili ob počitku v gozdu

Tradicionalnega pohoda po partizanskih poteh v okolici Črne na Koroškem, ki je poraščena z nepreglednimi gozdovi, se je v soboto, 19. avgusta, udeležilo preko sto domačinov, udeležencev in simpatizerjev narodnoosvobodilnega boja s svojci; med njimi je bilo veliko mladih. Kot že nekaj pohodov doslej, so se pridružili tudi gojenci tukajšnjega Centra za delovno usposabljanje mladine, ki so zaradi svoje drugačnosti, iz raznih krajev države v Črni našli novi dom. Značilnost pohoda, ki potekajo od zgodnjih sedemdesetih let, je v enkratnosti vsakega posebej, saj je gorata okolica Črne preprežena s cestami in potmi, ki vodijo sko-

zi gozdove mimo kmečkih domačij, kjer so se partizani zadrževali in od zavednih ljudi dobivali vse potrebno za svoje delovanje. Potekajo vedno v poletnem času ob prazniku občine Črna na Koroškem, ki sovпада z zaključkom Turističnega tedna.

V jutranjem hladu je tako četa pohodnikov z državno zastavo na začetku kolone krenila proti naselju Pristava, ki se razteza po gorski dolini proti Peci, Raduhi in Olševi; čevlje je orosila trava na stezah, ki so se vile med hišami in hribi. Ozka dolina, ki jo obdajajo strme skalnate in poraščene stene, je dajala senco še lep del poti. Organizator – občinski odbor ZB pa je

ČRNA NA KOROŠKEM

Partizanske poti v Podpeci

kmalu poskrbel za zajtrk z rženim kruhom, ocvirki in okrepčili, kar je ustvarilo prijetno vzdušje in zbližalo pohodnike. Pot se je nato začela vzpenjati proti naselju Podpeca, ki je med ljudmi bolj poznano kot Helena, nekdanje pomembno in močno poseljeno rudarsko nahajališče. Z zapiranjem mežiškega rudnika svinca in cinka se je zaprl tudi ta rudniški jašek in ljudje so se začeli preseljevati v dolino – z rudarskimi družinami še obrtniške. Rudarjenje bo ostalo v obliki muzejsko ohranjene tehnično-kulturne dediščine v sklopu projekta nekdanjega Rudnika Mežica, kjer so že ustvarili zanimivo turistično ponudbo. V delno poseljeni Podpeci še stoji dokaj velika osnovnošolska zgradba, ki jo je močno načel zob časa in

le še spominja na otroški živžav.

Tokrat so se pohodniki spomnili žrtev NOB pri kmetiji Najbrževo nad Mitnjakom, kjer je spominska plošča padlima v boju z okupatorjem. Kmečki gospodar Erik je okrepčanim udeležencem zaželel dobrodošlico v upanju, da bodo ti pohodi še številnejši, saj gre za ohranitev spomina na žrtve doslej največje ljudske borbe pri nas. Predsednik borčevske organizacije Oto Križanovski pa je predstavil potek bojev septembra leta 1944 v Podpeci, ko sta požrtvovalna komandant III. bataljona Koroškega odreda, Franc Visočnik-Falent in kurir Karel Klančnik padla poškodovana z rafali mitraljeza. Tovariši so naslednjega dne maščevali njuni življenji, ko so

premagali nemško enoto v bližnji Tomaževi koči pod Peco. Komandant Visočnik je bil doma v Šmarjeti pri Pliberku in se je kot usposobljen vojak po vrnitvi z Norveške pridružil partizanskim enotam med Pohorjem in Peco.

Pot je vodila pohodnike po drugi strani v dolino; izredno vročemu popoldnevu so se izognili z daljšim počitkom v senci gozda, kjer so ob zvokih harmonike priredili spontani partizanski miting. Po prihodu v Črno jih je sprejel župan Franc Stakne, ki je izrekel priznanje za ohranjanje tradicij NOB. Pobudnik pohodov Salvador Kotnik, sicer tajnik borčevske organizacije v Črni, ki je letos prejel zlato občinsko priznanje, pa mu je prenesel poročilo o poteku pohoda. 5. 5.

O HAIDERJEVI POLITIKI DO KOROŠKIH SLOVENCEV

Koroški Slovenci obsojeni na folkloro

Haider bo potreboval samo nekaj indijanskih vasi

V petdesetih letih so vse otroke na južnem Koroškem učili slovenščine, sedaj pa Haider zahteva dokaz o poreklu.

Avstrijski tednik Profil je v predzadnji izdaji objavil tristransko reportažo o »ofenzivi šarma« koroškega deželnega glavarja Jörga Haiderja, o odnosu avstrijskih domovinskih organizacij do slovenske manjšine ter nasploh o stanju znotraj slovenske manjšine. Po mnenju novinark Christe Zochling dvojezičnost na Koroškem propada in je obsojena na klavno pregovarjanje v zvezi z dvojezičnimi krajevnimi oznakami.

Jörg Haider je ob kulturnem tednu koroških Slovencev pozdravne besede izgovoril v slovenščini. Govori se, da se deželni glavar uči slovensko in se nepričakovano udeležuje slovenskih prireditev, kjer pleše in prepeva, za vodjo svojega protokola pa je imenoval koroškega Slovenca. Na vrhu EU v portugalski Feiri je razdelil brošuro koroške deželne vlade, ki hvali »zgleden katalog varstvenih določil« za manjšino. Pra-

ob 80. obletnici koroškega plebiscita v sprevedu ne bodo želeli korakati skupaj z njim, pa upa, da bodo poleg njega sedeli vsaj na častni tribuni, je v Profilu zapisala Christa Zochling.

Tudi Fritz Schretter, član koroških brambovcov, se navdušuje, da »ni lepšega kot domovina in sožitje«. Osebnostno dobro razume s Slovenci, saj so razumni in pripravljeni na dialog. Tudi Josef Feldner iz koroškega Heimatdiensta nima nič proti temu, »da bi se otroci koroških Slovencev in Nemcev učili v istem posloplju – a, prosim, v ločenih razredih«. Telo vadba in izleti lahko potekajo skupaj, saj je potrebno zaradi EU in sankcij sedaj določene stvari spraviti v red. T. i. domovini zvesta združenja, kot so koroški Heimatdienst, koroški brambovci in podobni, se praznovanja plebiscita ne veselijo. Sicer jemljejo na znanje, da se je leta 1920 tudi del Slovencev odločil za Avstrijo, ampak ali ni večina želela v Kraljevino Jugoslavijo? Slednje očitno tudi 80 let kasneje sproža temeljno ne-

Kdor hoče na uradih govoriti slovensko, potrebuje prevajalca, dvojezični otroški vrtci se financirajo predvsem zasebno, skupna osnovna šola je ogrožena. In vrhunec sramote – že pol stoletja čakanja na dvojezične krajevne oznake.

Zochlingova je v reportaži navedla tudi konkretne primere o težavah s krajevnimi oznakami ter dodala, da so Slovenci nekdanj samoumevno govorili slovensko, današnji otroci pa imajo s tem težave – od vzgojiteljic v dvojezičnih vrtcih naprej.

Novinarka Profila je na koncu še zapisala, da se koroški Slovenci z nezaupanjem in samokritično odzivajo na »ofenzivo šarma« Jörga Haiderja. »Poročilo treh modrecev bi lahko postalo bumerang. Kar se ni zgodilo doslej, se ne bo zgodilo nikoli,« se boji Franc Wedenig iz Narodnega sveta koroških Slovencev. »Izgubili smo,« pravi Vladimir Wakounig iz Zveze slovenskih organizacij. »Zdaj imamo opravka z institucionaliziranim izključevanjem, zdaj grozijo geto-šole.«

Haider na Bledu

Koroški deželni glavar Jörg Haider je prejšnji teden iznenada obiskal Bled in prisostvoval odprtju turnirja golfa treh dežel, Slovenije, Koroške in Furlanije-Juljske krajine. Z nekdanjima smučarskima asoma Bojanom Križajem in Franzem Klammerjem se je poskusil v golfu, se pozitivno izrazil o regionalnem sodelovanju, ni pa mogel brez ponovitve svojega mnenja o avnojskih sklepih iz leta 1944, po katerih so osebe nemškega rodu, ki so sodelovale z okupatorjem, izgubile jugoslovansko državljanstvo, njihovo imetje pa so oblasti zaplenile.

Haider je menil, da v sodobni Evropi taki sklepi, ki kršijo človekove pravice, ne morejo veljati. Bo že vedel!

vosodni minister Dieter Boehndorfer je ob obisku na Koroškem dejal, da za slovensko manjšino »ni bilo še nikdar tako čudovito kot danes«. Haider da v zadnjem času veliko da na dober odnos do manjšine. Po ignoranci njegovih predhodnikov to pač ni preveč težko. Haider meni, da bo Koroška »ključ« za poročilo treh modrecev EU. Jörg Haider rad govori o svojih Slovencih. Ob praznovanju obletnice koroškega plebiscita bi jih skozi Celovec najraje popejnal skozi skupen slavnostni spreved, saj bi to osramotilo Evropo. Poskrbel bo, je dejal prejšnji teden, da bodo do septembra na za to namenjenih krajih postavljene dvojezične krajevne oznake, obljubil pa je tudi mandat predstavnika manjšine v deželni zbor. Če Slovenci

zaupanje. »Kdor se opredeljuje za vsebino 10. oktobra, je dobrodošel,« pravi Schretter. Brambovci niso proti skupnemu praznovanju obletnice plebiscita, le »proti dvojezičnemu«, nadaljuje avtorica članka.

»Znašli smo se v dilemi,« pravi Marjan Sturm iz Zveze slovenskih organizacij. Od nekdanj 50.000 koroških Slovencev se jih le še 14.000 izreka za pripadnike slovenske manjšine. Sturm in predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev Bernard Sadovnik sta po predstavitvi brošure v Feiri Evropski komisijij poslala popravek; v brošuri naj bi šlo »za okorno propagando«. Na Koroškem vlada »močan asimilacijski pritisk«, ne izvajata se niti državna pogodba iz leta 1955 niti manjšinski zakon iz leta 1976.

V 50. letih so vse otroke na južnem Koroškem obvezno poučevali dvojezično, dvajset let kasneje pa koroški politiki, pred vsemi Jörg Haider, zahtevajo, da morajo otroci, ki želijo obiskovati dvojezični pouk, dokazati svoje slovensko poreklo. Pritisk za opredeljevanje postaja vse hujši, sami koroški Slovenci pa padajo v past nacionalizma. Še to jesen bodo otroke v osnovnih šolah morda jezikovno ločili – vsaj za to se je v predvolilnem boju močno zavzemal Haider. Drugi jezik Koroške je izgubljen in se sedaj pojavlja v klavmi obliki dvojezičnih krajevnih oznak. Ostri jeziki govorijo, da so koroški Slovenci obsojeni na folkloro, in dodajajo, da bo »Haider potreboval le par indijanskih vasi«.

STA po dunajskem »profilu«. Prevzeto iz Primorskega dnevnika

4. OVČJI PRAZNIK V LOČAH

Ovca daje kakovostno meso, mleko, sir, volno in kožuh

Ovca je ena najstarejših domačih živali na svetu. Že v zgodnji kameni dobi je dajala zdravo meso, mleko in kožuh. Reja ovac se je razširila iz jugozahodne Azije preko Perzije in Balkana v srednjo Evropo. Ta univerzalna žival se je pri nas udomačila pred prebližno 4000 leti.

Pomen ovčjereje danes

Ovčjereja je zaradi sprememb na trgu in v proizvodnji sami doživela strukturne spremembe. Medtem ko so ovce prej redili predvsem zaradi volne, je danes v ospredju proizvod-

vi predsednik Kmečke izobraževalne skupnosti (KIS) Miha Zablatnik. Tudi stiki s predstavniki Triglavskega nacionalnega parka, kjer je ovčjereja pomembna gospodarska panoga, so obogatitev za južnokoroške rejce. »V okviru sodelovanja se obiskujemo in izmenjavamo izkustva s področja ovčjereje. Važna točka je tudi, kako znižati stroške pri reji, kako izboljšati kakovost in marketing.«

Pobudnik ovčjega praznika v Ločah je bil Joško Wrolich, sam ovčjerejec, da bi se rejci in porabniki srečavali v prijetni družbi ob ovčji jedači in pijači.

Longo mai s svojimi ovčjimi izdelki

Foto: Štukelj

nja mesa, katerega delež znaša v Avstriji približno 70 odstotkov, ca 20 odstotkov dohodka je iz proizvodnje mleka, sira, jogurta in drugih izdelkov. Ovčjereja je dobra kombinacija med ekološkim in ekonomskim kmetovanjem. Posebno polkmetje se v zadnjih letih zanimajo in intenzivno bavijo z rejo raznih ovčjih pasem.

Na Koroškem so leta 1998 našli 52.000 ovac in 2.745 ovčjerejcev. (V Avstriji je približno 365.000 ovac in 22.000 rejcev). Zaradi pregledne malokmečke strukture je tudi zagotovljena ekološka in naravna reja, kar pomeni, da ovce krmijo z domačo hrano, travo, senom in žitom. V alpskih predelih je zelo razširjena gorska reja, kjer so živali poleti v planinah in gorah. Najbolj priljubljena pasma na Koroškem je gorska ovca (60 odstotkov), merino ovca (20 odstotkov), 5 odstotkov je jezersko-solčavske ovce (Brillenschaf) in druge. Na južnem Koroškem je kar nekaj ovčjerejcev tudi med koroškimi Slovenci. Zelo znana je kooperativa Longo mai v Lobniku pri Železni Kapli, ki se že nad 20 let ukvarja z ovčjerejo, predelavo ovčjih proizvodov (meso, volna, kozmetični artikli idr.) in marketingom.

Ovčji praznik

»Pred leti smo izvedli med kmeti povpraševanje in ugotovili smo, da se kar nekaj naših članov bavi z ovčjerejo,« pra-

Po zaprtju centralne pisarne KIS v Celovcu je glavni štab pri Mihiju Zablatniku, dejavnosti na različnih področjih kmetovanja pa so decentralizirali. Janko Zwitter je pristojen za konjerejo, Hanzi Mikl za EU projekte in žgane pijače, Ernst Dragaschnig pokriva sadjarstvo in mlečne ovce, Štefan Domej je strokovnjak za svinjerejo, Saša Sturm je odgovoren za poljedelstvo in Miha Zablatnik za govedorejo. KIS sodeluje tudi z Zvezo kmetijskih svetovalcev Slovenije, ki prihajajo na Koroško predavati in tako pokrivajo še ostale kmečke panoge. »Predavatelji in strokovnjaki tako obogatijo naš okrnjeni domači jezik s slovenskimi tehničnimi in strokovnimi izrazi,« meni Miha Zablatnik.

Gostilničar Kristijan Wrolich je bil kljub neznosni vročini s potekom, obiskom in organizacijo zelo zadovoljen. »Namen praznika je, da se popularizira uživanje ovčjega mesa, ki je sploh eno najbolj zdravih vrst. Ovčji praznik obiščejo poleg domačinov tudi številni letoviščarji.« Obiskovalci ovčjega dneva so se lahko sami prepričali, kako okusne so ovčje specialitete kot so pečeno meso na žaru, sir, juha, volneni in kozmetični izdelki te univerzalne živali.

Zahvala velja družini Wrolich s timom, Longo mai, Skupnosti južnokoroških kmetov Bekštanj in KIS.

Mirko Štukelj

PRED RAZSTAVO »KOROŠKA 2000«

Noseči ženi sem na trebuh pel slovenske pesmi ...

Koroška ni samo »lei ans«, ampak je zelo pestra in raznolika, kar se tiče zgodovinsko-jezikovnega izročila. O tem ve veliko povedati naš rojak Gregor Krištof iz Podjune, ko se je podal na potovanje po Koroški...

V petek, 25. 8., bo v k & k centru v Šentjanžu odprta vaše razstave »Koroška 2000«. Obstaja kakšna povezava z 10. oktobrom?

V zvezi z 10. oktobrom je samo zaradi tega, ker sem na novo ogrel staro zamisel, ki sem jo imel že pred leti, da je letos izpeljem ob 80. obletnici koroškega plebiscita. Že pozimi, meseca januarja in februarja, ko je Koroško še pokrival sneg, sem začel s fotografiranjem

no ime zveni nekako tuje, pač nemško?

Imam kar nekaj primerov. V bližini Irschna na zapadnem Koroškem, kjer je Drava še Dravca, sem slikal table »Gribitscher Alm«, »Mötschlach« in »Lepena«. Srečal in pogovarjal sem se z mlado kmetico, ki je ravno vozila gnoj iz hleva. Ta se je še zavedala slovanskih prednikov. Druga starejša gospa, ki sem jo vprašal, je bila po videzu zelo zagrenjena in to sem opazil

nad lepimi slovenskimi besedami na krajevnih tablah in kažipotih, ki jih delajo zasebniki sami. Takih je vedno več. Vsak, ki ima potnikom kaj ponuditi (sobe, živila itd.) jo postavi. Tako sem jih našel. Dobival sem nasvete od prijateljev in znancev, ker sem jim pripovedoval o tem projektu.

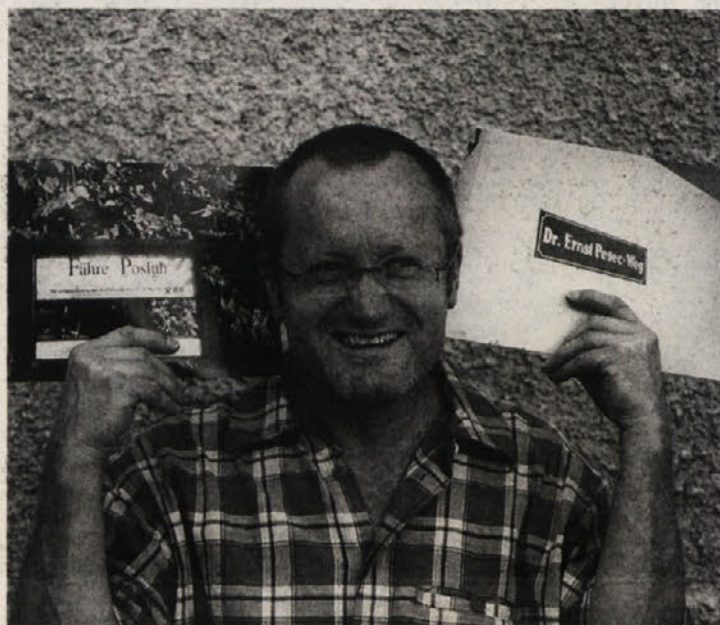
Kakšen pomen ima posluš pri zbiranju teh imen?

Številna krajevna in zasebna imena kot na primer »Strantschitschach«, »Tschabitschach«, »Tschemernjak« in druga so pisana s tsch. Ko pa ta imena preberem, zvenijo čisto lepo slovensko, samo, da so napisana v skurilnih črkovnih kompozicijah. V tem primeru je pomemben posluš, zvok. Če glasno preberem, čujem, da je to slovensko. Zame je to trošt. Menim, da je vsaj zame posluš najvažnejši človeški čut. Posluš je mojim prednikom rešil življenje, zaradi tega smo preživeli. Moja otroka znata slovensko ne zato, ker znata brati, ampak zaradi tega, ker naju z ženo poslušata govoriti slovensko. Ženi sem, ko je bila noseča, na trebuh pel slovenske pesmi... Posluš je v prvi vrsti odločilen za preživetje lepe slovenščine in slovenske manjšine.

uspelo poslikati reklamne napise raznih podjetnikov. Čisto sem ponorel nad temi številnimi slovenskimi napismi. Še en dogodek. Stal sem na križišču v Beljaku. Pred menoj je stal tudi nek poslovni avto z napisom »Ozenaschek« (Očenašek). Jaz sem takoj skočil iz avta in voznika prosil, da bi rad poslikal napis na avtu. On je rade volje privolil in pri naslednjem križišču sem to potem tudi opravil. Bila sva oba zelo vesela. Slika bo tudi razstavljena v Šentjanžu.

Kakšne občutke ste imeli ob teh skurilnih odkritjih na vaši topografski odisejaji?

Zame je bila to neke vrste defrustracija. Stalno vidimo napise in slišimo »Kartn is lei ans« in deželni glavar Haider tudi že poje z enim Janezom iz Šmohorja »Kartn is lei ans«. Zgleda, da je res »lei ans«, namreč dvojezično in tudi slovensko. Mene je ta projekt zelo razveselil in obogatil. Ob tem sem spoznal, da se mora človek veseliti tudi majhnih in ne samo velikih stvari, ki se dogajajo morda vsakih 50 let. Vsake slovenske besede, pa če je še tako pomembne-

Za Gregorja Krištofa je posluš zelo pomemben čut za preživetje

Foto: Štukelj

slovenizmov v raznih oblikah na Koroškem. Tega dela sem se lotil najprej na zgornjem in zahodnem Koroškem, v Dravski dolini in ob Belem jezeru (Weißensee), ker sem imel tam gori službene opravke. Menil sem, da bo projekt trajal več let in da ga bom izvedel pač zase.

Na Koroškem je veliko nemških krajevnih, ledinskih imen in priimkov, ki zvenijo slovensko, če jih na glas preberemo. Ali se prebivalci teh vasi zavedajo, da krajev-

tudi na njenem glasu. »Mi ne pravimo Lepena ampak »Lepen«. Zatrnila je, da ime nima kaj opraviti s slovenščino in da je morda italijanskega izvora »la penna« (nalivno pero, polnivec), kaj več. Bilo je res smešno.

Kako ste našli te napise? Ste imeli konkreten načrt, ste dobili nasvete in uporabljali imenike ali pa ste se ravnali po instinktu in slučajnostih?

Službeno se veliko vozim po Koroški. Vedno sem se čudil

Verjetno ste veliko doživeli, ko ste se vozili po Koroški in slikali topografijo. Se spomnite kakšnega posebnega dogodka?

Doživel sem veliko veselja in tudi posmehov. Doživel pa sem tudi, ko sem fotografiral avtomobil z poslovnim napisom, da mi je nek podjetnik odklonil slikanje. Verjetno me je osumil nečesa. Dejal sem, da slikam slovenizme. V drugih primerih sem potem argumentiral, da delam študijo za celovško univerzo in da raziskujem reklamne napise na avtomobilih. Tako mi je

Dva primera z razstave v Šentjanžu

na, sem se veselil. Če je bil kdo z menoj, sva se oba na glas smejala in uživala. Smeh je sploh zdrav, ker preprečuje rast trebuha in tudi imunski sistem se pri tem okrepi. Zelo sem užival pri tem delu.

Hvala za pogovor

Mirko Štukelj

BENEFIČNE PRIREDITVE ZA UNIKUM

Črno-modra vlada podira kulturne iniciative

Pretekli ponedeljek je bila v Domu umetnikov v Celovcu otvoritev akcije »Der Kunst ihre Mittel« v korist UNIKUMa, kateremu je modra vlada na Koroškem črtala subvencijo za leto 2000.

Univ. profesor in germanist Friedbert Aspetsberger s celovške univerze je v svojem eseju o umetnosti v zvezi z novo vlado na Dunaju dejal, da je sedaj ogrožena tolerantnost pogleda na umetnost. Kot primer je navedel UNIKUM, IG Autoren, razne založbe, ki so pod drobnogledom vlade in raznih controlling firm glede njihove ekonomičnosti. Med-

tem ko je v preteklih dvajsetih letih vlada še bila interesirana na raznoliki in tudi kritični kulturni dejavnosti, se sedaj razvijajo oblike uničevanja iniciativ pod pretvezo, da se mora (kritična) umetnost sama preživljati in se podrediti tržnim zakonom. Opozoril je na dejstvo, da kulturne ustanove nikoli niso imele komercialni značaj.

Benefične prireditve bodo trajale do 25. avgusta, ves čas pa poteka tudi prodajna razstava likovnih del, ki jo je v podporo Unikumu pripravila Galerija Carinthia.

M. Š.

Vinogradnik, gostilničarka in predstavnik R Slovenije se spoznajo na kvaliteto vin

GLINJE / PRI ANTONIČU

Vinska klet je vedno bolj popularna

Ko so pred nedavnim pri Antoniču v Glinjah odpirali vinsko klet (Slovenski vestnik je poročal), je konzul RS Jure Žmave obljubil, da bo poskrbel, da bodo med alpsko-jadranskimi vini zastopana tudi štajerska. Rečeno – storjeno. V torek, 22. avgusta, je mladi vinogradnik Bogdan Štuhec iz Kapele v radgonsko-kapelskih Goricah predal gostilničarki in lastnici vinske kleti Gundi Schaschl več steklenic lastnega traminca. Štuhečevi, priznana vinograd-

niška družina, pridelujejo predvsem bela vrhunska vina kot traminac, renski rizling in sivi pinot. Številna odlikovanja pa pričajo o kakovostnem pridelku. Če vas bo pot zanesla v omenjeni okoliš, vam na vsak način priporočamo obisk njihove z vrhanskimi vini bogato založene kleti!

Na sliki konzul Jure Žmave, gostilničarka v Glinjah pri Antoniču Gundi Schaschl ter vinogradnik Bogdan Štuhec z ženo Zdenko in hčerko Aneco.

Prav čedni in postavni so ti naši kapelski folkloristi

ŽELEZNA KAPLA

Folklorna skupina »Zarja« na Slovaškem

4. avgusta se je folklorna skupina »Zarja« iz Železne Kaple odpravila na pot proti Slovaški. V kraju Zuberec – 25 km oddaljenem od poljske meje in naseljenem pod Nizko Tatro – se nam je po zaslugi Aške in Wilija Ošine, drugič nudila možnost sodelovanja na 25. mednarodnem festivalu folklornih skupin. Že tradicionalen festival je bil pravi užitek za ljubitelje folklornega plesa. Srečale so se skupine iz vseh koncev sveta – Rusije, Poljske, Belgije – in seveda so program popestrile tudi tamkajšnje domače skupine. Posebnost tega festivala je bila v tem, da je bilo vse – od nastopa do družabnosti – na velikem travniku, kjer je postavljeno mogočno

gledališče na prostem. Poleg kulturnega programa so najrazličnejši trgovci ponujali svojo robo na prodaj. Glavna dva dneva festivala sta bila v soboto in nedeljo. Oba sta nudila bogat program, od nastopa otroških folklornih skupin tja do petja in muziciranja.

V soboto popoldan je bil 1. del glavnega programa, v katerem so nastopile vse folklorne skupine, med njimi tudi naša. Še preden se je v nedeljo končal zaključni program, je sonce na žalost zašlo, nebo se je zatemnilo in začelo je deževati. Tako so morali 25. mednarodni festival prezgodaj končati in s tem se je bližal tudi konec našega gostovanja. Število obiskovalcev je bilo

tako v soboto kot tudi v nedeljo ogromno in tako je bilo vzdušje med gledalci kot tudi med nastopajočimi enkratno. Folklorne skupine so prikazale ples, ki so z našim načinom plesanja neprimerljivi, navdušljivo dinamični in poskočni. Že v samem načinu plesa se je videla raznolikost kultur in ljudi, ki se zberejo pri taki vrsti festivala. Prisluhni muзикiranju in petju in si ogledati plesalce, ki so bili pravi mojstri plesa, je bil enkratni užitek. Veseli in ponosni smo, da je bilo nam, kot neke vrste amaterski folklorni skupini, omogočeno sodelovanje na tem festivalu – doživeti, ki bo gotovo vsakemu od nas dolgo ostalo v spominu. T. Pörtsch

ETNOLOŠKA RAZSTAVA SPZ

»Odstiranja« se selijo v Pliberk

V juliju in avgustu je bila v k & k centru v Šentjanžu v Rožu na ogled etnološka razstava z naslovom »Odstiranja«, s katero je etnologinja in sociologinja kulture Irena Destovnik iz Ljubljane predstavila predmete iz tako imenovane Narodopisne zbirke Slovenske prosvetne zveze iz Celovca. Z avtorico smo se pogovarjali pred ponovnim odprtjem razstave, ki bo v soboto, 26. avgusta, v Kulturnem domu v Pliberku.

Mislite, da je treba ljudem povedati, za katero zbirko gre ali jo večina pozna?

Ne, sploh ne, kar me preseneča. Celo najbližji sodelavci me sprašujejo o njej. V zbirki, ki je last Slovenske prosvetne zveze in je shranjena v depozitu k & k centra v Šentjanžu v Rožu, je 539 predmetov koroške ruralne kulture, ki jih je skupina študentov pod vodstvom Jerneja Šušteršiča zbrala v času od leta 1951 do 1953 v vseh treh koroških dolinah. Ljudje, ki so v tistem času imeli moč odločanja,

so imeli do zbirke precej mačehovski odnos, tako da je bila šele v osemdesetih letih urejena v tehničnem smislu, pred petimi leti pa sem se začela ukvarjati z njo v vsebinskem pomenu.

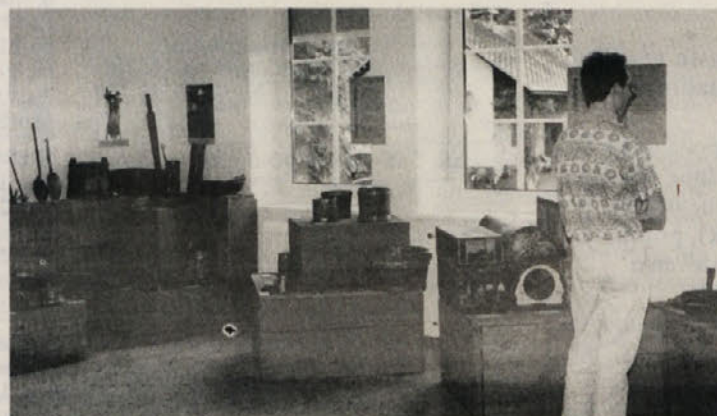
Kaj to pomeni?

To pomeni, da so me zanimala »življenjske zgodbe« teh predmetov, njihova umestitev v prostor in čas in predvsem njihova povezava z ljudmi. Prevozila sem Koroško podolgem in počez in se pogovarjala z okoli sedemdesetimi ljudmi. Nastal je zajeten zapis, na temelju katerega se da postaviti še nekaj tematskih razstav. Prva med njimi, »Ko bo cvetel lan«, bo v naslednjem tednu doživela trinajsto postavitev.

Zakaj »Odstiranja«?

Predmeti ki so spravljani v depozitu, so na nek način zastrti očem. Gledalcem sem želela odstreti pogled in jim predmete predstaviti na način, da bi v njih zaznali zametke različnih zgodb, ki jih le-ti nosijo v sebi. Nekateri razstavljeni sklopi se s pomočjo že zbranega gradiva lahko spremenijo v pripoved o vsem tistem, kar je v preteklosti sestavljalo tradicionalno življenje koroškega prebivalstva.

Ima pa ta naslov še en pomen. Predmeti kmečke kulture so namreč v času precenjevanja nacionalne identitete nosilci različnih simbolnih pomenov, ki jih lahko odstremo le, če raziščemo vse informacijsko-komunikacijske

Narodopisno razstavo Slovenske prosvetne zveze sestavlja 539 predmetov koroške ruralne kulture

POŽGANICA '90

Deset let pozneje

V teh poletnih dneh, ko se od vročine že kisajo možgani in ko je največja sezona kislh kumaric, saj se skorej nikjer ne dogaja kaj posebnega, edino Haider še poskrbi za kako politično valovanje, na kulturnem področju pa je molk, bolje skoraj praznina, sem se spomnil deset let nazaj. Ob koncu prejšnjega meseca so se v Spodnjih Vinarah pri Šenprimožu končale veličastne večerne predstave plebiscitnega obdobja Požganica po istoimenskem romanu Prežihovega Voranca v dramatisaciji Vladimira Kocjančiča in režiji Petra Militarova. To je bila po Samorastnikih, Veliki puntariji, Buge Waz primi in Miklovi Zali peta množična dramska uprizoritev, četrta pod milim nebom. Ne bom točil solza in zganjal nostalgije, toda kolikor sem povezan s slovenskim gledališčem na Koroškem, kolikor se srečujem z nekdanjimi in na novo porojenimi in oblikova-

nimi igralci v naših društvih, zelo pogosto teče beseda tudi o teh uprizoritvah. Ni res in ne verjamem, da predstave na prostem niso več smiselne, preživele, zastarele, da ni mogoče zbrati od petdeset do sto igralcev; delno je res, da je težja finančna situacija, še najbolj res pa je, da za take predstave ni več ne politične ne organizacijske volje. Politične v smislu napredne osveščevalne kulture.

Za sedemdesetletnico koroškega plebisita smo koroški mračni sceni odgovarjali z Vorancem, z osveščevanjem, predstavo smo poklonili velikemu pisatelju in revolucionarju ob njegovi 90-letnici rojstva. Ob osemdesetletnici plebisita ne najdemo več nobene vsebinske protiteži in tudi stoletnice Prežihovega Voranca se nismo spomnili. Menda samo še čakamo, kaj nam bo sedanja oblast s kako drobtinico spustila z mize in nas pohvalila kot pridne Slovence. Tja do 10. oktobra in do poročila evropskih »modrecev«, potem pa bo spet vse po starem, mi pa se bomo držali za glave zaradi zamujenih priložnosti. Jože Rovšek

SPD KOČNA IN KKZ

20. jubilejni slikarski teden

27. 8. – 2. 9. 2000; SVEČE

Spored: 27. avgusta 2000, ob 19. uri

- Otvoritev 20. slikarskega tedna – Galerija Gorše pri Vrbniku v Svečah

- Predstavitve sodelujočih

- Glasbeni program – duo Albert & Pavle

Med tednom vam nudimo 3 tečaje:

1. Slikanje ikon (pon - pet, popoldne) – vodstvo: mag. Silva Božinova-Deskoska; začetek: ponedeljek, 28. 8. 2000, ob 16. uri pred galerijo Gorše
2. Delo s kamnom (tor - pet, celodnevno) – vodstvo: mag. Helmut Machhammer, ki-par; začetek: torek, 29. 8. 2000, ob 14. uri pred galerijo Gorše
3. Kreativna delavnica za otroke (tor - pet od 10. do 12. ure) Vodstvo: Andreja Lepuschitz in Snježana Rehak-Višnjic začetek: torek, 29. 8. 2000, ob 10. uri pred farnim domom

Prireditve med tednom:

Ponedeljek, 28. 8. 2000, ob 20. uri – pri Adamu

- Literarni večer z Mohorjevo založbo – predstavitev trojezične antologije »Literatura brez meja«

Torek, 29. 8. 2000, ob 20. uri – v galeriji Gorše

- Večer klasične – klavirski koncert z mlado pianistko Mayo Fürst (Bled, SLO)

Sreda, 30. 8. 2000, ob 19. uri – Trg pred sveško cerkvijo

- »Umetnost gledati, poslušati, čutiti, okusiti, uživati« – Svečani dogodek ob 20. jubilejnih slikarskem tednu

Četrtek, 31. 8. 2000, ob 20. uri – v galeriji Gorše

- Večer jazza – Tonč Feinig Jazztett

Petek, 1. 9. 2000, ob 20. uri – pri Martincu v Svečah

- Kulturni društvo ProjektBeton vabi umetnike na domači večer

Sobota, 2. 9. 2000, ob 19. uri – v gostilni pri Adamu

- Zaključna prireditve in prezentacija umetnin

ske sposobnosti predmetov. Le na ta način nam ti predmeti lahko pripovedujejo o določenem in realno obstoječem obdobju v zgodovini koroškega kmečkega prebivalstva.

Zakaj razstava ni bila postavljena takoj po opravljeni raziskavi?

Ker je bila raziskava opravljena z namenom, da se bodo njeni rezultati uporabili za postavljanje tematskih razstav, kar še vedno drži. Ker pa vsi sklopi le niso primerni za tematske razstave in ker se, kot sem na začetku omenila, o zbirki pravzaprav zelo malo ve, smo se odločili za njene kratke predstavitve v različnih krajih Koroške. Mogoče bo pa kdo od domačinov obogatil zbirko s

predmeti, pozabljenimi na podstrešju ...

Poleg predmetov ste za razstavo uporabili fotografije koroških ljudi ob različnih delovnih opravilih. Od kod so te fotografije?

Fotografije in predmete na tej razstavi vidim kot celoto. Šele fotografije vdahnejo življenje razstavljenim predmetom. Mislim, da se sploh še ne zavedamo vrednosti teh fotografij. V času zbiranja razstavljenih predmetov jih je na Koroškem posnel Jernej Šušteršič in so last Slovenskega Etnografskega muzeja v Ljubljani. V jeseni se bomo z njimi uradno dogovorjali o dopolnitvi Narodopisne zbirke z omenjenimi fotografijami. *Hvala za pogovor!*

PRIREDITVE

ČETRTEK, 24. 8.

CELOVEC, hiša umetnikov – UNIKUM

20.00 Video-Screening »Die Kunst der Stunde ist Widerstand«

PETEK, 25. 8.

ŠENTJANŽ, k & k

19.00 Otvoritev razstave »Koroška 2000«. Projekt Gregorja Kristofa v sodelovanju z Andrejem Kristofom.

ZGORNJE LIBUČE, v šotoru – MoPZ Kralj Matjaž

20.00 Mega music night. Talenti 2000; nastopajo skupine iz Koroške, Slovenije in Italije

CELOVEC, hiša umetnikov – UNIKUM

21.00 Benefični praznik. Nastopa Trio Eksklusiv (Richard Klammer, Franz Reisecker, Mex Wolfsteiner, Martin Zrost)

SOBOTA, 26. 8.

PLIBERK, Kulturni dom

20.00 Odrptje razstave »Odstiranja«. Avtorica: Irena Destovnik.

OBIRSKO, pri Kovaču – Obirsko pevsko društvo

20.30 Predstavitve zgoščenke »Oče, hvala ti«. Nastopajo: Mešani zbor Obirskega pevskega društva, Kvartet bratov Smrtnik, MoPZ Valentin Polanšek

NEDELJA, 27. 8.

ZGORNJE LIBUČE, v šotoru – MoPZ Kralj Matjaž

9.30 Libuško žegananje

SVEČE, Galerija Gorše – SPD Kočna

19.00 Otvoritev 20. slikarskega tedna. Slikarski teden traja do 2. 9.

PONEDELJEK, 28. 8.

SVEČE, pri Adamu – SPD Kočna, Mohorjeva založba

19.30 Literarni večer. Predstavitve trojezične antologije

TOREK, 29. 8.

SVEČE, Galerija Gorše – SPD Kočna

19.30 Večer klasike. Klavirski koncert z mlado pianistko Mayo Fürst (Slovenija, Bled)

SREDA, 30. 8.

SVEČE, Stara kovačnica – SPD Kočna

19.30 Umetnost gledati, poslušati, čutiti, okusiti, uživati – dogodek ob 20. jubilejnim slikarskim tednu.

ČETRTEK, 31. 8.

TRŽIČ, Tržiški muzej

19.00 Odrptje razstave »Ko bo cvetel lan«

SVEČE, Galerija Gorše – SPD Kočna

20.00 Večer jazz – Tonč Feinig Trio

PETEK, 1. 9.

SVEČE, pri Martincu – SPD Kočna

20.00 Kulturno društvo ProjektBeton vabi umetnike na domač večer

SOBOTA, 2. 9.

PLIBERK, v šotoru SPD Edinost

10.00 Pozdrav in kratek kulturni spored. Igra: vokalno-instrumentalna skupina »Korenika« iz Šmihela

16.00 Ples. Igra: ansambel »Podjanski muzikantje«

MESTNA OBČINA PLIBERK
VAS VLJUDNO VABI NA

Odrptje 607. Pliberškega sejma na travniku

v soboto,
2. septembra 2000
ob 13. uri

v šotoru skupine
»Jauntaler Trahtenkapelle«
na sejmišču

Prisrčno vabljeni!

tržni referent podžupan
Stefan Visotshnig
župan dež. posl. mag. Raimund Grilc

Spored – v soboto, 2. septembra

10.00 Mednarodno srečanje upokojencev v šotoru »Edinost«

12.00 Velika slavnostna povorka z vpregami in spremstvom

13.00 Postavitev zgodovinskega sejemskega znamenja; tržni referent podžupan Stefan Visotshnig naznani začetek sejma

13.30 Odrptje pliberškega sejma na travniku in načetje sodčka piva; opravita dež. glavar dr. Jorg Haider in župan dež. poslanec mag. Raimund Grilc v prazničnem šotoru skupine »Jauntaler Trahtenkapelle«

15.00 Odrptje »3. razstave Alpe-Jadran«

18.00 Slovenska oddaja voščil iz šotora »Edinost«

18.30 Srečolov Lionsovega kluba, prvo zaključno žrebanje v Breznikovem šotoru

21.00 Velik ognjemet pivovarne »Hirter Bier«

Dr. Štefan Jelen

zdravnik v Železni Kapli

je od 14. do vključno 27. avgusta na dopustu

Oddam
DVOSOBNO STANOVANJE
v najem,
naslov: Neptunweg 7, Celovec,
velikost: 51,2 m² z ložo 7,6 m².
Informacije: tel. 0463-51 28 800
(gospa Ledl).

SLOVENSKA GOSPODARSKA ZVEZA

sporoča, da bo jeseni na
WIFI Celovec spet možnost za
izobrazbo za turističnega vodiča.
Tečaj se začne 13. oktobra; informacijski večer bo 19. septembra. Podrobne informacije dobite na WIFI. Prvi tečaj te vrste je bil izveden pred tremi leti na pobudo SGZ, katera je naše slovenske udeležence tudi finančno podprla.

SLOVENSKO ŠOLSKO DRUŠTVO V CELOVCU

razpisuje delovno mesto vzgojiteljice/vzgojitelja za Mladinski dom v Celovcu

Pogoji za zaposlitev: pedagoška izobrazba, delovne izkušnje, obvezno znanje slovenščine in nemščine (po možnosti še tretji jezik), pripravljeno za nadaljnje izobraževanje
Nastop službe 1. 9. 2000.

Prošniji je treba priložiti: življenjepis, potek dosedanjega izobraževanja, dokaz ev. dosedanjih delovnih izkušenj
Prošnje naslovite na: Slovensko šolsko društvo, Mikschallee 4, 9020 Celovec

POSOJILNICA-BANK Borovlje/Ferlach

Razpis delovnega mesta
SVETOVALCA ZA STRANKE

POSOJILNICA-BANK Borovlje išče kvalificirano/ega in angazirano/ega sodelavko oz. sodelavca s samostojnim in zanimivim delokrogom.

Vaša kvalifikacija in osebne sposobnosti:

- zaključena šolska in bančna izobrazba
- dobro obvladanje obeh deželnih jezikov
- znanje angleščine in hrvaščine zaželeno
- obvladanje elektronske obdelave podatkov (EDV)
- diskretnost, lojalnost in zaupnost
- prodajno-akvizicijska spretnost pri odnosu s strankami
- samoiniciativnost, veselje do navezovanja stikov in angaziranosti

Nudimo Vam:

- zanimivo in samostojno delo, možnost za nadaljnjo izobrazbo in delokrogu primerno plačo.

Pismene prošnje z običajnimi prilogami, ki se seveda zaupno obravnava, pošljite na:

POSOJILNICA-BANK Borovlje
poslovodstvo
Hauptplatz 16, 9170 Borovlje

SLOVENSKI
VESTNIK

čestita

PRAZNUJEJO! Sigi Kruschitz iz Holbič – rojstni dan; Angela Fertschnig iz Večne vasi – 85. rojstni dan; Marjan Mavrel s Ponikve – 40. rojstni dan; Marija Brumnik z Rebrce – rojstni dan; Ivanka Kordeš iz Podjune – rojstni dan; Rozalija Miklavžina iz Celovca – rojstni dan; Pepi Pasterk iz Kokij – 30. rojstni dan; Filip Lutnik iz Žvabeka – dvojni praznik; Hanzi Müller iz Diče vasi – 80. rojstni dan; Marina Kuchar iz Bele – rojstni dan; Jože Partl z Bistrice – rojstni dan; Kristijan Zeichen s Kostanj – rojstni dan; Ludvik Lesjak z Brega pri Rožeku – 70. rojstni dan; dr. Ludvik Karničar z Obirskega – rojstni dan; dr. Štefan Jelen iz Železne Kaple – rojstni dan; Sabina Buchwald iz Nonče vasi – rojstni dan; dipl. inž. Gregi Mak iz Celovca – rojstni dan; Marija Žele z Doba – rojstni dan; Maks Piko iz Vidre vasi – rojstni dan; Mirko Čušin iz Črgovič – rojstni dan; Roza Kristan z Bistrice – 70. rojstni dan.

Za posredovanje imen slavlencev se zahvaljujemo predvsem slovenskemu oddelku ORF v Celovcu!

Slovenski vestnik – usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.
SV prejema podpore iz sredstev za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA

Sonja Wakounig ..... (-50)
Tajništvo ..... Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba ..... Milka Kokot (-40)
Prireditve ..... Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA

tel. 0463/50566

VSI

Tarviser Straße 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletekst 299

ČE 24. 8. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zilja

PE 25. 8. ■ 18.10 Utrip kulture

SO 26. 8. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi – ...

NE 27. 8. ■ 6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! 18.00 Glasbena mavrica

PO 28. 8. ■ 18.10 Kratki stik

TO 29. 8. ■ 18.10 Otroški spored

SR 30. 8. ■ 18.10 Glasbena mavrica
21.04 Večerni spored

DOBER DAN, KOROŠKA

NE 27. 8. ■ 13.30 ORF 2 • Čaka nas pestra gledališka jesen: 170 mladincev se udeležuje delavnice v Fiesi. • Zemlja in naravni materiali: 30. mednarodna likovna kolonija mladih v Špetru v Italiji. • Trivium – tri poti: Vrhunska likovna, besedna in glasbena kolaža v cerkvi sv. Heme. • Koroška 2000: Projekt Gregorja in Andreja Kristofa v k & k centru Šentjanž. • »Oče, hvala ti«: Obirsko pevsko društvo predstavlja svojo zgoščenko.

PO 28. 8. ■ 3.05 ORF 2, 16.00 TV SLO1 – Ponovitev

RADIO KOROTAN

na frekvencah 105,5, 106,8 in 100,9

PO-PE ■ 6.00 Dobro jutro, sonce 8.00 Viža 8.30 Živa 14.00 Viža 14.30 Korotanov zimzelen 15.00 Kratak stik 16.30 KoroDan (KORO-žurnal 17.15-17.30)

SO ■ 7.00 Domača budilka 8.30 Korotanov mozaik 14.00 Južni veter 16.00 Smrklja

NE ■ 6.30 Sedem pred sedmo 7.00 Domača budilka 8.00 Otroški vrtljak 8.30 Zajtrk s profilom 14.00 Iz zlate dvorane 15.00 Zborovska 15.30 Čestitamo in pozdravljamo 17.30 Šport in kratke vesti

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PETEK, 25.8. ■ 10.00 Vročinski val 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Cyborg: Gerburg Treusch-Dieter 18.00 Poletni radio 18.15 Tečaj slovenščine 18.45 Poročila 19.00 Proud to be loud 20.00 Music for the masses 23.00 The rest of the day 24.00 Cyborg: Dagmar Fink (pon.) 1.00 Soundtrack tedna

SOBOTA, 26.8. ■ 10.00 Glasba 11.30 Campus Radio 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Svet je vas 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Glasba 20.00 Yugo-Rock 23.00 Glasba

NEDELJA, 27.8. ■ 10.00 Evropa v enem tednu 10.30 Glasba 11.00 Literarna kavarna 12.00 Poročila 12.07 Divan 12.30 Evropa od spodaj 18.00 Glasba 18.45 Poročila 19.00 Club Karate 20.00 Sunday Loops 22.00 For those about to Rock 24.00 Glasba

PONEDELJEK, 28.8. ■ 10.00 Vročinski val 11.30 Tečaj slovenščine 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Cyborg: Barbara Neuwirt 18.00 Poletni radio 18.45 Poročila 19.00 Šport: Projekt fare – kdaj začeti s športom 20.00 Take the Jazz Train 22.00 Svet je vas (pon.) 23.00 Glasba

TOREK, 29.8. ■ 10.00 Vročinski val 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Cyborg: Lisbeth N. Tralleri 18.00 Poletni radio 18.45 Poročila 19.00 Glasba 20.00 Noche Latina 21.00 Campus Radio 21.30 Planet music 22.00 Literarna kavarna (pon.) 23.00 Nachtfalter Special 00.30 Glasba 1.00 Šport (pon.)

SREDA, 30.8. ■ 10.00 Vročinski val 11.15 Voz latina 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Cyborg: Catherina Zakravsky 18.00 Poletni radio 18.15 Tečaj slovenščine 18.45 Poročila 19.00 musica italiana 20.00 Ruff Radio 22.00 Mad Force 24.00 Evropa od spodaj 1.00 Glasba

Četrtek, 31.8. ■ 10.00 Vročinski val 11.30 Tečaj slovenščine 12.00 Poročila 12.07 Divan 13.00 Ta mera: Brazilija 18.00 Poletna glasba 18.45 Poročila 19.00 Yesterday & Today 20.00 Freak Show 21.00 FM Queen 23.00 Glasba

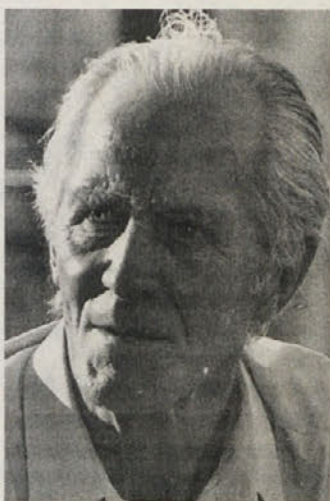

BREG PRI ROŽEKU

Jubilej Ludvika Lesjaka

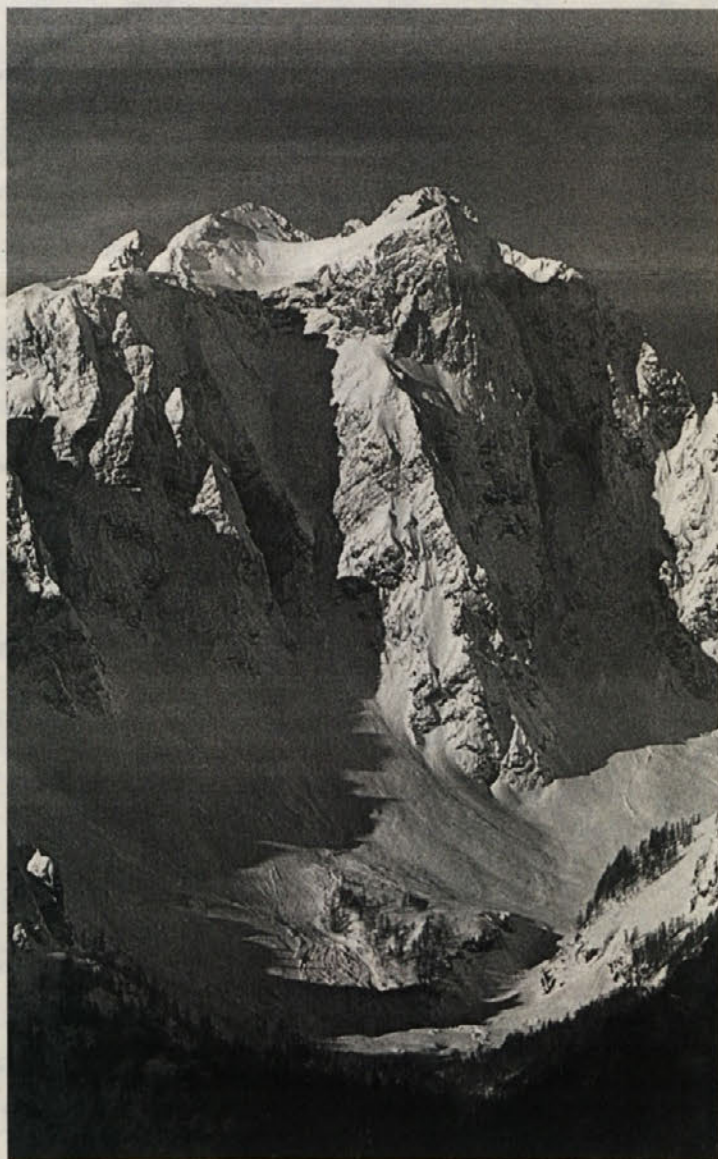
Preteklo nedeljo je Ludvik Lesjak, p. d. Postranjak na Bregu pri Rožeku, praznoval v krogu sorodnikov in prijateljev svoj 70. življenjski jubilej. Rodil se je 22. avgusta 1930, kot mladinec je doživljal tudi vojno in preganjanje Slovencev. V povojnem času se je poleg skrbi za svojo kmetijo in družino ter poleg drugega poklicnega dela razdal na raznih področjih: bil je med drugim pevec in dolgoletni občinski odbornik v Rožeku.

V nedeljo se je zbralo na njegovem domu veliko število ljudi: njegovi otroci s številnimi vnuki, žlahta, pevski zbor pod vodstvom Aleša Schusterja in drugi, da so z njim praznovali. K jubileju so mu čestitali in se mu zahvalili za dolgoletno sodelovanje tudi Folti Kargl za pevce, mag. Mirko Oraže za Enotno listo

Rožek ter dipl. inž. Franc Kattnig za kulturno društvo Peter Markovič v Rožeku.

Čestitkam se pridružujeta tudi Zveza slovenskih organizacij na Koroškem in uredništvo Slovenskega vestnika.

Okrešelj obdajajo čudoviti dvatisočaki

GORNICI NE POČIVAJO

Kapelčani v Savinjskih Alpah

Na dan velikega šmarna smo se kapelski planinci odpravili preko Pavličevega sedla v prekrasno Logarsko dolino.

Na parkirišču pod slapom Rinka smo pustili avtomobile in se nato peš odpravili mimo Rinke do Frischaufovega doma na Okrešlju, do koder je slabo uro hoje. Od te kočje je še eno uro hoje po lepo speljani poti

do vstopa v Turski žleb, kjer se začne plezalni del poti. Tod je prišlo pred leti do hude helikopterske nesreče, kjer je bilo več smrtnih žrtev.

Plezalni del v Turskem žlebu je skoraj v celoti dobro zavarovan s številnimi klini in jeklenimi vrvmi. Čez dobro uro plezanja smo prispeli na vrh 2251 m visoke Turske gore, od koder

Pismo bralca

Veselo v tričetrtinskem taktu.

Kdor potuje, ima kaj povedati. Tako pravijo ljudje in gotovo je dosti resnice v tem. A resničen je tudi naslednji rek: Kdor se vrača s potovanja, se ima čemu čuditi. Na vsak način to velja zame. Zares nisem bil dolgo v tujini, a kljub temu dovolj časa, da ne morem razumeti, kaj se danes dogaja med »Laborom in Šmohorjem«.

Ko je Haider lani ponovno postal koroški deželni glavar, sem bil ravno v Bosni in Hercegovini in spominim se, da je bil, ko sem to izvedel, pravi šok zame, kajti osel gre samo enkrat na led, Korošcem in Koroščam pa očitno enkrat ni dovolj. Pričakoval pa sem, da so vsaj Slovenci in Slovenke malo bolj senzibilni za nevarnost desnega ekstremizma in nacionalizma. In dočakal sem: nič, NIČ! Manjšina je dalje dremala, kot je pač to tako v njeni navadi in njeni/e narodni/e (nerodni/e) zastopniki/zastopnice so ga dalje lomili/e, kot je pač to v njihovi navadi. Na primer: novo izvoljeni predsednik NSKS Bernard Sadovnik je še preden je imel sestavljeno predsedstvo, že potrkal na vrata Haiderja in se – kot je to dokumentirala televizija – ves srečen in nasmejan vrnil iz njegove pisarne.

No, dobro, sem si rekel. Tudi med Slovenci/Slovenkami so pač ljudje, ki so nekako na liniji velikega prenovitelja iz Rut (Bärental). Da na Narodni svet v takih vprašanjih ni mogoče računati, mi je bilo jasno. A saj obstaja še Zveza slovenskih organizacij in ta bo gotovo drugače reagirala: radikalna opozicija, vključitev v vseavstrijski odpor (potem ko je tudi na zvezni ravni prevzela reakcija oblast), sodelovanje s civilno družbo pri izdelovanju strategij za odpor proti Tretji republiki). Tako nekako sem si to predstavljal. Potem pa sem se aprila, ko sem bil kratko doma, srečal s predsednikom ZSO dr. Marjanom Sturmom in: nič, NIČ! Zanj je Haider deželni glavar kot vsak drug in zanj je tudi nova avstrijska vlada taka kot vsaka druga, s katero se je pač treba aranžirati. Sicer so se ostale nevladne organizacije, ki so novo politiko že občutile na lastni koži, združile v odporiško mrežo;

je lep razgled na sosednje vrhove Planjave, Ojstrice, Skute, Grintovca in Mrzle gore. Po daljšem počitku smo se po delno zavarovani plezalni poti spustili proti Kamniškemu sedlu.

Mimogrede smo se še povzpeli na vrh sosednje Brane, katera za dva metra višja od Turske gore, a veliko lažje dostopna, zato je tudi množično obiskana. Na vrhu Brane je postavljen lep kovan križ, kar je v slovenskih gorah redkost. Po kratkem postanku smo se spustili do kočje na Kamniškem sedlu, katera se nahaja na lepi travnati planoti. Od tod nas je lepo speljana pot peljala mimo Okrešlja spet nazaj do izhodišča v dolino. Za celo krožno pot je treba računati 8 ur hoje.

mami

sicer pa vsa Evropa ve, s kom ima opravka in to nas je privedlo v najhujšo izolacijo v zgodovini druge republike, a naš tovariš (gospod?) predsednik gleda na stvar malo drugače (diferencirano? taktično-strateško?)

Vsekakor mi je že takrat postalo jasno, da s takšno politiko vodstva ZSO nočem imeti opravka in še manj bi jo rad doma in v inozemstvu zagovarjal, zato sem ob koncu aprila odstopil kot član Izvršnega in Upravnega odbora ZSO.

Z današnjega vidika je bila moja takratna odločitev popolnoma pravilna, saj je kazalo, da je ZSO padla že tako globoko, da globlje ne more. A – verjeli ali ne – zgodilo se je še huje in celo za moj vsega mogočega zla od tu in tam po svetu vaju želodec – neznosno.

Danes me slike in besede po vseh mogočih avstrijskih medijih (televizija, radio, časopisi) prepričujejo, da smo koroški/e Slovenci/Slovenke najsrečnejša evropska manjšina. In če že nismo res najbolj privilegirana manjšina v Evropi, kot to prikazuje Haiderjeva najnovejša brošura, potem pa vsaj zelo srečna, saj je Haider očitno najboljši prijatelj koroških Slovenk in Slovencev, predvsem pa predsednikov obeh osrednjih organizacij. Ali pa, da se izrazim z besedami našega gospoda predsednika: »Haider und ich« (citat dr. Marjana Sturma v intervjuju za Kärntner Woche; citat je seveda iztrgan iz konteksta). Višek pa so bile tri slike revije 'profil' z dne 7. 8. 2000, ki povedo več kot tisoč besed (Haider, Sturm in Sadovnik se odlično zabavajo in to se imenuje pogajanje). Ne pretiravam: šlo mi je na bruhanje, ko sem to videl in iz ust mi je prišla le ena beseda: »perverzno«. In to je tudi geslo trenutne narodnostne politike na Koroškem, če jo omejimo na delovanje predsednikov osrednjih organizacij: PERVERZNO.

Pozabljena je »poštena zaposlovalna politika v tretjem rajhu« (Haider v deželnem zboru), nihče se ne spominja več hvalospeva esesovcem v Krivi Vrbi (Krumpendorf, prav tako Haider). Toda saj res: kaj se že more pričakovati od dr. Sturma (da tu pustim Sadovnika ob strani), ki bi najraje pozabil tudi svoje lastne izjave iz študentskih let, ko je bil še prepričan ma-

oist. Vsa Avstrija, kaj pravim, vsa Evropa gleda na nas, mi pa: hm ta ta, hm ta ta, Haider-Sturm tralala. A stvar je preresna, da bi mogel ostati pri tej vrsti zabavljanja. Haider je menda obljubil par dvojezičnih tablic nekje ob koroških cestah in vsi smo zadovoljni. Vsi? Kaj pa dvojezično šolstvo, ki ga Haider grozi nadalje razbiti (zaradi odločitve Ustavnega sodišča, da mora biti pouk v dvojezičnih ljudskih šolah tudi v četrtem razredu dvojezičen, je Haider že napovedal, da bo skrbel za to, da se bo končno prenehalo zapostavljanje enojezičnih učiteljev, torej da dodatne sposobnosti, kot je to drugi jezik, ne bodo dodatno plačane). Kaj pa dvojezični otroški vrtci, za katere tudi Haider nima sistemske rešitve? Kaj pa kultura, ki je zaradi Haiderja in njegovega kulturnega svetovalca Mölzerja (citat: »Umwolkung«) obsojena na več ali manj hitro crkavanje. In kaj naposled dvojezična radia, ki bosta skoraj zagotovo morala s koncem leta prenehati oddajati?

O vsem tem se bo seveda razpravljalo šele po 10. oktobru. Do takrat pa bosta 'naša' zastopnika dalje plesala po Haiderjevi viži »Mi se imamo radi«. (Menda že pridno vadita strumni korak /Gleichschritt, da se na povorki ne bosta blamirala.) Kajti za gospoda deželnega glavarja (in 'navadnega člana' FPÖ) je izredno pomembno, da Evropski uniji s skupnim praznovanjem 10. oktobra pokaže, da pač ne more biti noben nacionalist, kaj šele desni ekstremist. In da njegova nekdanja izjava, češ da bo Koroška svobodna šele tedaj, ko bo nemška, danes nima več nobene veljave. In naš gospod predsednik, nekdanji maoist in (nekdanji?) levičar, mu to tudi še verjame.

Če bi imel dr. Sturm vsaj malo dostojanstva (isto velja za ostale člane/članice Izvršnega odbora ZSO) bi bil že zdavnaj odstopil in prepustil vodstvo organizacije osebam, ki svojega političnega prepričanja še niso zavrgle in tudi niso pripravljene le-to na tako gnusen in sramoten način zavreči.

(Sicer pa dvomim, da je Sturm sploh še znan pomen pojma 'prepričanje'.)

Mag. Jozi Wutte, bivši član IO ZSO

BEKSTANJ/CELOVEC

Zmaga Hrvata Emilija Fucaka

Letošnji že 16. mednarodni šahovski turnir v Bekstanju, ki ga je spet vzorno organiziralo domače šahovsko društvo (sekcijski vodja Seppi Gallob, sodnik ravnatelj Pepi Gallob), se je končal z zmago hrvaškega Fide-mojstra Emilija Fucaka (Elo 2334). Drugo mesto je osvojil madžarski mednarodni mojster Peter Horvath (2458), tretji pa je postal spet Hrvat, mednarodni mojster Nenad Ferčec (Elo 2434). Fucak je iz devetih partij osvojil 7,5 točke, Horvath in Ferčec pa

po sedem. Kot najboljši slovenski igralec se je na 4. mesto uvrstil Matej Sebenik s prav tako 7 točkami.

Najboljši Avstrijec je postal Fide-mojster Manfred Neulinger iz Wiener Neustadta, izvrsten rezultat pa je s 6,5 točke in 7. mestom dosegel mladi beljaški šahist Markus Hummel (Schachfreunde). Inž. Harald Juritsch (ASKÖ Finkenstein/Bekstanz) je s 6 točkami osvojil dobro 15. mesto! S šele 12-letnim Slovincem Luko Leničem (10. mesto/6 točk!) pa se je leto v Bekstanju predstavil velik šahovski talent, kateremu se obeta slavna šahovska kariera. O razvrstitvi slovenskih koroških šahistov pa prihodnjič. I. L.

BOKS

Wieser boksa na vseh frontah

Prejšnjo soboto je ob Baškem jezeru boksal beljaška ekipa proti boksarski ekipi iz Nemčije iz Altöttinga. Pred kuliso s približno 500 navijači so boksarji pokazali prave poslastice njihovega športa, tako da je vsak ljubitelj boksa prišel na svoj račun.

Na primerjalnem tekmovanju je za koroško ekipo nastopil tudi Franci Wieser, katerega nasprotnik je bil močan Romun

Dimitrij Popovič. Po Wieserjevi pridobitvi prve runde je nasprotnik v sledečih treh rundah boksal vedno boljše, Wieser pa je ob okrepanem nasprotniku popustil. Tako je Popovič zmagal po točkah. Končni izid primerjalnega boja pa se je glasil 12 : 8 za nemško ekipo.

Jutri, v petek, 25. avgusta, pa je na sporedu že naslednji izziv za Francija Wieserja. V Žrelcu

bo v gostišču Lamplwirt gostovalo kar pet boksarskih ekip iz Avstrije – iz Celovca, Beljaka, Šentvida, Linza in Leobna. Mešana boksarska prireditev bo nudila napete boje, a tudi v odmorih bo poskrbljeno za kratek čas, med drugim bo nastopil Marjan Oraže s karate-kikboks predstavo. Franci Wieser pa bo predvidoma moral nastopiti proti črncu iz Linza. T. G.

MEŠANA BOKSARSKA PRIREDITEV

v petek, 25. avgusta 2000 ob 20.30

v gostišču Lamplwirt v Žrelcu

Sodelujejo:

boksarski klubi iz Celovca, Šentvida, Beljaka, Leobna in Linza;

okvirni program:

Marjan Oraže s karate-kikboks predstavo.

Vsi ljubitelji boksa pristrčno vabljeni!

Franci Wieser (desno) v akciji

NOGOMET / REGIONALNA LIGA SREDINA

Vsaj točka za oslavljen SAK

Trener Franky Polanz daje Igorju Woschitzu taktična navodila

Zaradi neznosne vročine se je prvi polčas v derbiju med SAK-om in Šentvidom končal brez posebnih viškov. Igralci obeh moštev so igrali temperaturam primeren poletni nogomet. Napadi domačinov so bili brez poškodovanega Miklaua neučinkoviti.

Po pavzi pa se je slika popolnoma spremenila. Obe ekipi sta tempo stopnjevali in tekma je postala napeta. Oboji so hoteli dati odločilni gol. Vrstili so se napadi in nevarne situacije na obeh straneh. V 60. minuti je vratnica obvarovala SAK pred zadetkom. Po izključitvi Simona Sadjaka je Šentvid močno pritiskal in bil blizu zmage. Tudi igralci SAK so imeli priložnosti. Tekma se je končala s pravično delitvijo točk.

Prihodnji petek čaka SAK trd oreh, Voitsberg (ob 19.00 v Voitsbergu), ki je trenutno na četrtem mestu lestvice. M. Š.

ŠPORTNE VESTI

Plavanje – svetovni rekord

Slovenski maratonski plavalec Martin Strel je po 56 dneh uspešno preplaval celotno dolžino reke Donave (2860 km). Startal je 25. junija v nemškem mestu Donaueschingen pod geslom »Plavanje za mir, prijateljstvo in čiste vode«, dosežek cilja pa zanj še ni bilo dosti. Strel je namreč nadaljeval svoje plavanje ob obali Črnega morja in včeraj v romunskem pristaniškem mestu Constanta dosegel nov svetovni rekord 3000 preplanih kilometrov. Na njegovi poti so

se mu pridružili mnogi navijači in podporniki, med drugim je Strel plaval z romunskim ministrom Petrejem Romanom, ki je tako protestiral proti nasprotovanju jugoslovanskih oblasti, da bi znova vzpostavili rečno plovbo po Donavi. Naporna dva meseca plavanje pa sta se za Strela končala z veliko slovesnostjo. O projektu Martina Strela se lahko informirate tudi na internetu: www.danube2000.com/ T. G.

Kolesarjenje

Peter »Paco« Wrolich se je v preteklih tednih osredotočil na kondicijsko pripravo za OI.

Nastopil je na treh dirkah v Italiji, sedaj pa se je odpravil še na dirko v Francijo, kjer je na sporedu končna priprava za olimpijsko dirko. T. G.

Nogomet v Sloveniji

Rezultati 5. igralnega dne v slovenski nogometni ligi:

Olimpija – Mura 3 : 0, Koper – Domžale 3 : 0, Maribor Pivovarna Laško – CMC Publikum 5 : 0, Rudar – Hit Gorica 1 : 1, Dravograd – Tabor 1 : 2, Primorje – Korotan 0 : 3. Stanje: Olimpija 12 točk, Rudar 11, Maribor in Tabor po 10, Hit Gorica 8, Dravograd in Primorje po 7, Korotan in Publikum po 4, Koper in Domžale po 3, Mura 2.

Pari 6. igralnega dne, 26. avgusta:

Tabor – Primorje, Mura – Dravograd (obe ob 17. uri), Rudar – Olimpija (20.00); 27. avgusta: Hit Gorica – CMC Publikum, Domžale – Maribor Pivovarna Laško, Korotan – Koper (vse ob 17. uri). D. T.

OI SYDNEY 2000

V Sydneyju vsaj 74 slovenskih športnikov

Na olimpijskih igrah v avstralskem Sydneyju, ki bodo od 15. septembra do 1. oktobra, bo nastopilo vsaj 74 slovenskih športnikov in športnic, katerim se lahko pridružita še Brigita Bukovec, srebrna iz Atlante, in Igor Primc, če bosta do 11. septembra izpolnila normo. To odločitev je v ponedeljek sprejel Olimpijski komite Slovenije (OKS). Rekordna slovenska udeležba bo skupaj s spremljevalci štela 120 članov in bo OKS stala približno 18 milijonov šilingov. Na seznamu olimpijcev pa ni kolesarja Gorazda Štanglja, ki je izpolnil olimpijsko normo, a je bil pozitiven na testu dopinga med

državnim prvenstvom. Slovenci lahko v Sydneyju največ pričakujejo od skakalca v daljino Gregorja Cankarja, telovadca Mitje Petkovška, strelca Rajmonda Debevca in veslačev Iztoka Čopa in Luke Špika, ki bosta nastopila v dvojnem dvojcu. Presenetili bi lahko še: jadralca Tomaž Čopi in Mitja Margon v razredu 470, kajakaša Fedja Marušič in Dejan Kralj ali pa kanuist Simon Hočevnar. Moška rokometna reprezentanca bo kot prva v času samostojne Slovenije nastopila na OI v ekipnih športih, njen tih cilj pa je uvrstitev v polfinale. D. T.

NOGOMET / SLOVENIJA

Zahovič se vrača v reprezentanco!

Slovenska nogometna reprezentanca je minuli četrtek na prijateljski tekmi v gosteh z 1 : 0 premagala Češko, četrto ekipo sveta. Za Slovenijo je v Ostravi pred le 5000 gledalci v 59. minuti zmagoviti zadetek dal Miran Pavlin, nogometaš Porta. Na tej tekmi ni igral prvi zvezdnik reprezentance Zlatko Zahovič, zaradi poškodb pa so manjkali še Knavs, Milanič in Ačimovič. Slovenci so prikazali vsečno in napadalno igro, podobno tisti iz evropskega prvenstva.

Do zadetka je prišlo, ko so Čehi v enem izmed napadov naredili napako in žoga je prišla do Pavlina, ta je z desne strani s kakšnih dvajsetih metrov močno udaril, vratar Blažek pa se je žoge uspel le še dotakniti.

Misli slovenskih nogometašev in športne javnosti so že usmerjene na začetek kvalifika-

cij za svetovno prvenstvo, ki bo leta 2002 v Južni Koreji in na Japonskem. Slovenija bo prihodnje nedeljo ob 15. uri gostovala v Toftirju, na Ferskih otokih. Zlatko Zahovič, ki na Češkem ni igral, je znova na seznamu selektorja Srečka Katanca, s katerim sta zgladila vse spore (šlo je za to, da je Katanec v enem izmed slovenskih tiskanih medijev izjavil, da slovenska reprezentanca nima pravega vodje, kar mu je Zahovič zameril). Reprezentanti bodo imeli zbor pred odhodom na Ferske otoke v torek ob 12. uri na Brdu pri Kranju, na pot pa se bodo podali tri dni kasneje. Velika ovira za igranje bi naj bila za tiste kraje značilna gosta megla, ki je že mnogim favoriziranim reprezentancam, tudi Avstriji, preprečila pričakovano zmago. D. T.

»Ne imejte svojega nasprotnika za ovco, pač pa za volka.«

Ruski pregovor

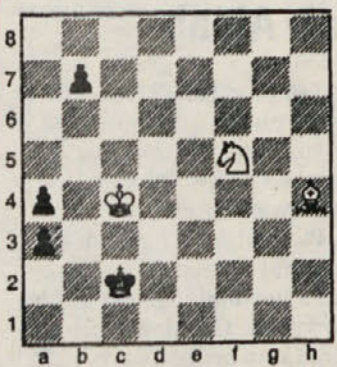
ŠAHOVSKI OREH ŠT. 124

Silvo Kovač

Študija A. Troickij 1897

Pred reševalci je več kot sto let stara študija ruskega avtorja, ki se glasi: beli na potezi zmagaja! Za mnoge šahiste je že matiranje z lovцем in skakačem zahtevna šahovska

operacija, tokrat pa ima nasprotnik še nevarne kmete na daminem krilu. Toda črni kralj že po prvi potezi belega gre v lastno past in študija ima tako zanimiv razplet!

Rešitev št. 123

Že prva poteza črnega 1...Lh2! napoveduje zanimiv razplet partije. Črni žrtvuje najprej trdnjavo in po 2.Te8., s tiho potezo s kraljem 2...Kh6!! žrtvuje za matno sliko na robu šahovnice še drugo trdnjavo, saj na 3.Tf8: sledi 3...g5 z matom. Beli kralj je ostal brez obrambe in poraz je bil neizbežen!